

Notulen van de vergadering gehouden op vrijdag 11 oktober 1963 in de Trêveszaal, aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags voortgezet.

Aanwezig: De minister-president Marijnen en de ministers Van Aartsen, Andriessen, Biesheuvel, Bot, De Jong, Scholten, Schouwenaar, Toxopeus, Veldkamp en Witteveen (Afwezig zijn de ministers Bogaers en Luns)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen Bartels (pt.8), Van den Berge (pt.13 g) en De Block (pt.2.4)

Secretaris: Drs. J. Middelburg

1. Notulen van de vergadering van 4 oktober 1963

a. Opmerking n.a.v. punt 10: Bestemming van kampen van Sociale Zaken

Minister Bot deelt mede, dat hij in verband met de jeugdvorming en de recreatie ook belangstelling heeft voor de bestemming van deze kampen.

1. b. Opmerking n.a.v. punt 10 g: Vrijdag reserveren voor ministerraad

Minister Witteveen was voornemens de middagbijeenkomst van het lustrum van de Nederlandse Economische Hogeschool op vrijdag 8 november bij te wonen. Minister Andriessen wilde eveneens daarheen gaan. Minister Bot zal op deze bijeenkomst een rede houden.

Minister Veldkamp is van oordeel, dat de vrijdag zoveel mogelijk voor de ministerraad gereserveerd moet worden. Minister Witteveen dringt erop aan de agenda van de ministerraad op 8 november zo vast te stellen, dat geen middagvergadering nodig zal zijn.

2. Buitenlands beleid

a. Indonesië (Zie notulen m.r. 4 oktober 1963, punt 2 b)

Staatssecretaris De Block deelt mede, dat na het gesprek van minister Luns met de Indoncsische minister Soebandrio president Soekarno ten behoeve van de huisvesting van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigers een van de hui-

zen voor.....

Minister Witteveen neemt aan, dat minister De Jong dan een stuk van de conventionele strijdkrachten ervoor laat vervallen. Minister De Jong antwoordt ontkennend. Spreker wijst er nog op, dat het Amerikaanse plan uit maritiem oogpunt nogal onbekookt is. De opperbevelhebbers van de NAVO is niet naar hun oordeel erover gevraagd.

De minister-president stelt voor de beslissing over deze zaak tot de volgende vergadering aan te houden, zodat daarna de betrokken Kamercommissies zullen kunnen worden ingelicht. De vragen van prof. Vondeling zullen dan op ongeveer dezelfde wijze beantwoord kunnen worden als bij de algemene politieke beschouwingen is gebeurd. De raad verklaart zich hiermede akkoord.

4. Het gebruik van de Nederlandse taal in de Europese Gemeenschappen (Brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken dd. 25 september 1963, nr. 140605, met bijlagen)

Minister Schouwenaar juicht de richtlijn op blz. 2 van de nota toe, dat de Nederlandse vertegenwoordigers in bijeenkomsten van de Europese Gemeenschappen in het algemeen Nederlands zullen spreken, tenzij tevoren gezegd is, dat er geen tolken nodig zijn. Een consequentie is, dat men ook moet zorgen voor voldoende tolken Nederlands; men zal dus meer aan de tolkenopleiding moeten doen. Als Engeland tot de Europese Gemeenschappen toetreedt, is het mogelijk, dat men alleen het Engels en Frans als officiële talen zal willen kiezen. Het is echter een democratisch grondrecht, dat men zich in de Europese Gemeenschappen in zijn eigen taal zal kunnen uitdrukken. Spreker wijst tenslotte nog op het gevaar, dat men bij handhaving van de bestaande gewoonte alleen die functionarissen naar Brussel laat gaan, die Frans spreken. Minister Bot sluit zich aan bij de opmerkingen van minister Schouwenaar. Men zal verder moeten gaan dan alleen tolken ter beschikking te stellen van ambtenaren, die het Frans niet beheersen. Deze zaak heeft ook een veel verder strekkende betekenis. De toekomst van de Nederlandse taal en cultuur in Europa is ook hiermede gemoeid. Gezien het culturele verdrag met België zal hierover ook met de Belgische regering voeling gehouden moeten worden. Spreker stelt voor, dat Buitenlandse Zaken hierover met Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen in overleg treedt. Aan de opleiding van tolken zal ook meer aandacht besteed moeten worden. Aanvankelijk door de verstrekking van beurzen wat een snelle verbetering kan geven en verder door een verbetering van de organisatie. Denkbaar is ook om Nederlandse leraren te detacheren aan de tolkenscholen in Genève en Parijs.

Minister Biesheuvel vindt het principiële uitgangspunt van de nota goed, maar meent, dat men in de praktische uitwerking nogal ver van het principe afgekomen is. Als Nederland op zijn

recht staat...

ministerraad
11 oktober 1963

recht staat, dat alle Nederlandse vertegenwoordigers in het Nederlands spreken, zal dit een kostbare zaak zijn, maar dat mag niet als argument gelden. Als er onvoldoende aanbod van tolken Nederlands is, kan men verlangen, dat er voldoende tolken worden opgeleid. Spreker zou de instructie willen geven, dat alle documenten van de Europese Gemeenschappen ook in het Nederlands gesteld moet worden, aangezien deze vaak de voorbereiding zijn van wat ook in Nederland gaat gelden.

Minister Witteveen is van oordeel, dat men te ver gaat als de instructie aan de Nederlandse vertegenwoordigers werd gegeven, dat zij steeds in Brussel Nederlands moeten spreken.

De minister-president noemt als ervaringsfeit, dat in geval in een werkgroep drie Nederlanders zitten van wie één goed Frans spreekt ook de andere twee hun uiterste best doen zich ook in het Frans uit te drukken. Spreker zou dus ook het principe van de nota wel willen volgen.

Minister Andriessen heeft opgemerkt, dat van de Nederlandse leden van de Europese Commissies mr. Sassen zich altijd van het Frans heeft bediend, maar dat tegenwoordig ook dr. Mansholt herhaaldelijk Frans spreekt. Spreker vraagt zich af of er geen aanleiding is dit eens nader te bespreken. Het tekort aan tolken Nederlands zou niet meer dan 13 bedragen, hetgeen te weinig is om hiervoor een tolkenschool op te richten. Spreker acht het wenselijk, dat men eens een excursie maakt naar het talenlaboratorium van het Instituut Nijenrode. De hier gevolgde methode is bij het hoger onderwijs alleen in Groningen overgenomen.

Minister Scholten heeft het gevoel, dat de minister-raad in het algemeen van opinie is, dat men blij is met het stapje, dat in de nota wordt gezet, maar dat men nog een stap verder wil doen; hierover zal Buitenlandse Zaken nog overleg moeten plegen. Minister Bot acht het wenselijk, dat Buitenlandse Zaken nog met zijn departement overleg pleegt.

De minister-president is van oordeel, dat ook overleg met de Belgische regering moet worden gepleegd, voordat een instructie inzake het gebruik van het Nederlands wordt gegeven. Spreker stelt voor, dat nu het nader overleg wordt afgewacht. De raad besluit aldus.

5. Naturalisatie van Gerard Ferrari en 19 anderen en van Laszlo K. Andri en 19 anderen (Wetsontwerpen)

Zonder discussie aanvaard.

6. Publikatie.....